

**Орієнтовне календарне планування уроків
з інтегрованого курсу «Мистецтво». 5 клас**

№ уроку	Компонент «Музичне мистецтво» (1 год)	Компонент «Образотворче мистецтво» (1 год)
<i>Вступ. 1–2. ПОХОДЖЕННЯ МИСТЕЦТВА</i>		
1	<p>Як виникли музика і танець</p> <p>Від звуків природи до музичних звуків, інструментів СВМ: наскельні малюнки із зображенням танцюристів, фото первісних музичних інструментів СММ: <i>ОНУКА</i>. Трек «Вагра» (сопілка). <i>Дж. Ласт</i>. «Самотній пастух» (у виконанні Л. Рохаса на флейті Пана). <i>О. Мессіан</i>. «Екзотичні птахи» для фортепіано, ударних і камерного оркестру Портрет митця: О. Мессіан ХТД: <i>О. Янушкевич</i>. «Веселкова пісня» П: гармонія</p>	<p>Як виникло образотворче мистецтво</p> <p>Первісне мистецтво: живопис, скульптура СВМ: наскельні розписи тварин, трипільська кераміка, скульптура Віртуальна екскурсія: Трипільська культура ХТД: <i>Варіант 1</i>. Намалюй анімалістичну композицію: тварину, що мчить у далечинь (<i>техніка за вибором: кольорові олівці, акварель, пастель чи кольорові крейди</i>). <i>Варіант 2</i>. Ескіз декоративної тарілки або тканини за трипільськими мотивами П: художній образ, реставратор</p>
2	<p>Музика і театр стародавніх цивілізацій</p> <p>Виникнення музичних інструментів в Єгипті (арфа), Греції (ліра, кіфара, флейта) тощо СВМ: зображення арфи, зокрема на картинах, єгипетських розписах. Скульптура Аполлона з кіфарою. <i>М. Провенцале</i>. Орфей та звірі СММ: «Чарівні звуки арфи». Звучання єгипетської арфи, античної ліри й кіфари (музична реставрація інструментів). <i>А. Хассельманс</i>. П'єса для арфи. <i>К.-В. Глюк</i>. Арія Орфея з опери «Орфей і Евридіка» Віртуальна екскурсія: Античний театр Музична грамота. Ноти ХТД: <i>М. Леонтович</i>. Канон П: символ, агон, канон</p>	<p>Образотворче мистецтво стародавніх цивілізацій</p> <p>Виникнення та розквіт мистецтва скульптури та архітектури в Єгипті, Греції. Давньогрецькі міфи про мистецтво СВМ: Піраміда Хеопса, храми й скульптури Стародавнього Єгипту. Антична архітектура, скульптура, вазопис ХТД: <i>Варіант 1</i>. Намалюй грецьку амфору. <i>Варіант 2</i>. Уяви себе реставратором і з фрагментів віднови цілісну композицію грецької вази (форму, декор) Мистецький проєкт «Античний вазопис» П: теракота</p>
Розділ 1. НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО		
3–4. ОДВІЧІ РИТМИ МИСТЕЦТВА		
3	<p>Пісенна скарбниця</p> <p>Українські народні пісні: календарно-обрядові, родинно-побутові, історичні, гумористичні тощо СВМ: <i>І. Сколоздра</i>. Українська пісня. <i>І. Гончар</i>. Веснянка, <i>Е.Контратович</i>. Весілля на Верховині СММ: Пісня «Ой у лузі червона калина» в різних інтерпретаціях (гурт Pink Floyd, соло</p>	<p>Орнаментальні мотиви</p> <p>Орнамент. Види орнаментів: рослинний, геометричний, зооморфний, змішаний; у стрічці, сітці, у замкнутих формах — колі, квадраті, прямокутнику, трикутнику тощо) СВМ: орнаменти: рослинний, зооморфний, геометричний, змішаний на прикладі зразків українського народного мистецтва та мистецтва інших народів світу (кримсько-</p>

	<p>А. Хливнюка та ін). І. Шамо Фольк-опера «Ятранські ігри» (фрагменти). <i>К. Стеценко</i>. Вечірня пісня. <i>К. Дебюссі</i>. Колискова слоника (з анімацією) ХТД: Гра «Упізнай і заспівай мелодію» (за мотивами українських народних пісень) Портрет митця: К. Стеценко Мистецький проєкт «Українська народна пісня» П: ритм, форма, мотив</p>	<p>татарського тощо). Фото орнаментів на виробках українського декоративно-ужиткового мистецтва ХТД: <i>Варіант 1.</i> Виконай рослинний орнамент у стрічці (<i>кольорові олівці, фломастери</i>). <i>Варіант 2.</i> Запропонуй ескіз орнаменту для металевих воріт школи, калитки дачної садиби, огорожі клумби в парку П: орнамент, рапорт, стилізація</p>
4	<p>Магічна стихія народних танців</p> <p>Народні танці. Різновиди танців: українських (гопак, козачок, шевчик, коломийка тощо), польських (полонез, мазурка, краков'як. Танець і здоров'я СВМ: Фото народних танців. <i>Е. Делакруа</i> Ф. Шопен. Пам'ятник Шопену у Варшаві СММ: Ф. Шопен Мазурка № 5, Полонез Ля мажор, Велике концертне рондо для ф-но з оркестром ХТД: Чеська полька Руханка «Арфика» (дитячий фест: «Цвіт папороті»). Дитяча пісня за Гайтаном Портрет митця: Ф.Шопен Мистецький проєкт «Танці народів світу» П.: танець</p>	<p>Барвіста магія народного малярства</p> <p>Традиції українського народного малярства. Петриківський розпис. Самчиківський розпис. Симетрична («вазон», «букет») та асиметрична («гілочка») композиція СВМ: <i>О. Дзень</i> Триптих «Свято врожаю». <i>М. Приймаченко</i>. Соняшники з бджолами та горохом. <i>К. Білокур</i>. Колгоспне поле. <i>Г. Собачко-Шостак</i>. Шпаківня. <i>М. Тимченко</i>. Райський птах. <i>А. Пікуш</i>. Розпис на склі. <i>Г. Назаренко</i>. Декоративна таріль Віртуальна екскурсія: Національний музей українського народного декоративного мистецтва ХТД: <i>Варіант 1-3.</i> Намалюй квіткову композицію за традиціями українського народного малярства, використай мотиви петриківського або самчиківського розпису, прийоми стилізації (<i>акварель, гуаш</i>) П: декоративний розпис, симетрія</p>
5–6. ЗОЛОТІ РУКИ НАРОДНИХ МАЙСТРІВ		
5	<p>Народні музичні інструменти</p> <p>Народні музичні інструменти: українські (кобза, бандура, цимбали, трембіта, дримба тощо) та інших народів світу (мандоліна, гітара, копуз, калімба тощо) у порівнянні СВМ: <i>С. Глуцук</i>. Гудаки, <i>І. Труш</i>. Трембітарі, <i>М. Михайлошина</i>. Кобзар. Фото народних музичних інструментів. СММ: Імпровізація на цимбалах (В. Ониськів). <i>Л. Коен</i>. Алілуя» (кавер на бандурі М. Круть). Музика з к/ф «Амелі» (бандура, калімба) ХТД: <i>В. Лепешко</i>. Кобзарська слава. Сворення лепбуку «Музичні інструменти народів світу» П: кавер, капела</p>	<p>Декоративно-ужиткове мистецтво</p> <p>Види декоративно-ужиткового мистецтва: ткацтво, килимарство, вишивка, різьблення по дереву, кераміка, витинання СВМ: Фото видів декоративно-ужиткового мистецтва. <i>О. Саєнко</i>. Декоративна таріль. <i>О. Шинкаренко</i>. Витинанка і вириванка Віртуальна екскурсія: Опішнянська кераміка ХТД: <i>Варіант 1.</i> Виготов витинанку «Чарівні птахи». Запропонуй різні варіанти складання з неї візерунків на склі вікна. <i>Варіант 2.</i> Виготов витинанку «Зайчики-побігайчики». Застосуй тло з паперу різних кольорів для передачі природного оточення Мистецький проєкт «Декоративно-ужиткове мистецтво нашого краю» П: витинанка, кераміка</p>

6	<p>Народна музика у творчості композиторів</p> <p>Обробки народних пісень і танців. Оркестри українських народних інструментів. Дитячий оркестр К. Орфа</p> <p>СВМ: Фото: оркестр українських народних інструментів, ксилофон, металофон</p> <p>СММ: М. Лисенко. «Думка-Шумка» (у перекладі для оркестру народних інструментів). ONUKA feat. NAONI Orchestra (сопілка, трембіта, бугай). Sing, Sing, Sing (ксилофони й металофони). В.-А. Моцарт. Турецький марш («Орф-оркестр»). Імпровізація «Оркестрові фантазії»</p> <p>Портрет митця: М. Лисенко</p> <p>Музична грамота. Форма в музиці. Варіації</p> <p>Гра «Музичне доміно» (інструменти)</p> <p>П: обробка, оркестр, ксилофон</p>	<p>Народна іграшка</p> <p>Народна іграшка з дерева, соломи, тканини, сиру тощо</p> <p>СВМ: зразки іграшок українських (лялька-мотанка тощо) та інших народів світу (японські кокеші та ін.). О.Сойка, О. Когут. Яворівські дерев'яні іграшки з музичними інструментами. О. Отнякіна–Бердник і Р. Дудик. Фантастичні тварини</p> <p>ХТД: <i>Варіант 1.</i> Виліпи декоративну тарілку (техніка пластилінові кульки джгутуки). <i>Варіант 2.</i> Виліпи коника-стрибунця за мотивами української народної іграшки. <i>Варіант 3.</i> Придумай і зроби фантастичну тваринку (пластилін або природні матеріали чи продукти — сир, тісто)</p> <p>Віртуальна екскурсія: Дерев'яна іграшка — екологічна. Державний музей іграшки в Києві. www.muzeiy-igrashki.com.ua</p> <p>П: народна іграшка</p>
7. МИСТЕЦЬКИЙ ДИВОСВІТ		
7	<p>Мереживо східних мелодій</p> <p>Східні танці (арабські, індійські, китайські тощо), музичні інструменти</p> <p>СВМ: Арабески (порівняння з українськими орнаментами). Бог Шива. Фото східних танцівниць, музичних інструментів.</p> <p>Ф. Фаббі. Арабська танцівниця. А. Хіросіге. Гравюра. Х.Кавасе. Міст. Весняний вечір</p> <p>СММ: Р.Шуман. Арабеска. Леся Дичко. Українські писанки (фрагмент). Л. Мінкус. Індуський танець із балету «Баядерка». Індійська пісня-танець «Джімі, Джімі, Джімі, ача, ача, ача» з к/ф «Танцюрист Діско» (кавер-версії)</p> <p>ХТД: Японська народна пісня „Сакура». Створення пластичного супроводу до пісні. Імпровізація на чорних клавішах (пентатоніка) музичних пейзажів «Сакура навесні» (у порівнянні з картинами)</p> <p>Хореографічна грамота. Особливості східних танців</p> <p>П: пентатоніка, пластичне інтонування, імпровізація</p>	<p>Чарівні арабески</p> <p>Арабеска. Порівняння східних орнаментів з українськими. Декоративне мистецтво Сходу</p> <p>СВМ: фото зразків східного декоративного мистецтва: посуд, килими тощо</p> <p>ХТД: <i>Варіант 1.</i> Намалюй ескіз арабески для оздоблення одягу східної красуні, орієнтуючись на зразки геометричних орнаментів. <i>Варіант 2.</i> Намалюй арабеску для східного килима Аладдіна (кольорові олівці, фломастери). <i>Варіант 3.</i> Виготов сувенір із паперу «Віяло» для східних танцівниць</p> <p>Мистецький проєкт-конкурс: «У світі чарівних арабесок» (декоративних, музичних, танцювальних) із застосуванням сучасних медіазасобів і технологій (комп'ютерних програм, фото, відео)</p> <p>П: арабеска</p>
8	8. ПЕРЕВІР СВОЇ ДОСЯГНЕННЯ	

Розділ 2. ПРОФЕСІЙНЕ МИСТЕЦТВО

1–2. МУЗИЧНІ ТА ГРАФІЧНІ ІНТОНАЦІЇ

9	<p>Голос — музичний інструмент, дарований природою</p> <p>Музична інтонація. Мелодія. Вокаліз. Співочі голоси. Діапазон. Штрихи СММ: С. Людкевич. Сумна пісня». Вокаліз (О. Басистюк). <i>Е. ді Капуа</i> «O Sole Mio» (Л.Паваротті). <i>Е.Л. Веббер</i>. Арія Грізабели «Метому» («Пам'ять») з мюзиклу «Кішки». «Опера-2», «Чорнобривці» (Д. Кудайберген): ХТД: <i>Леся Горова</i>. Співають діти Спів мелодій пісень вокалізом. Імпровізація мелодії до вірша. Портрет митця: С. Людкевич Музична грамота. Діапазон, октава. П: вокаліз, діапазон, інтонація</p>	<p>Графіка: мелодії виразних ліній</p> <p>Засоби художньої виразності графіки: лінія, штрих, пляма. Силует. Матеріали: вугілля, олівець, пастель, туш, сангіна. СВМ: <i>Г. Нарбут</i>. Автопортрет з родиною (силует), <i>А. Матісс</i>. Дівчина з розпущеним волоссям. <i>Л. да Вінчі</i> Автопортрет (сангіна). <i>М. Кассат</i>. Марго в червоному (пастель). <i>П.П. Рубенс</i> Портрет сина (сангіна, вугілля). <i>Я. Гніздовський</i>. Автопортрет. Кішка. Вівці ХТД: Намалюй котика графічними засобами Варіант 1. Котик-вусатик (кулькова ручка). Варіант 2. Рижик - замріяний смугастик» (кольорові олівці). Портрет митця: Я. Гніздовський Образотворча грамота. Сангіна Руханка під музику з комп'ютерного анімаційного фільму «Кіт у чоботях». П: графіка, силует, контраст</p>
10	<p>Битва хорів</p> <p>Хор. Хорові партії: сопрано, альт, тенор, бас. Типи хорових колективів: дитячий, чоловічий, жіночий, змішаний. Манера співу: народна, академічна, естрадна СММ: Телепроект «Битва хорів», кавери «Мій рідний край!» (М. Мозговий). «Квітка душа» (К. Меладзе, Н. Матвієнко). Богемська рапсодія» (гурт «Queen») ХТД: (Робота в групах). Створення кавера на пісню. Портрет митця: Д. Бортнянський Музична грамота. Штрихи П: хор, а капелла, реєстр, речитатив</p>	<p>Види графіки</p> <p>Види графіки: станкова і прикладна. Друкована або тиражна, промислова (етикетки, грошові знаки, емблеми, реклама тощо). Комп'ютерна графіка. Буктрейлери. Карикатура СВМ: <i>Т. Шевченко</i>. Автопортрет. Циганський табір. <i>Г. Нарбут</i>. Сторінка з «Української абетки». <i>Ж. Ефель</i>. Карикатура. <i>С. Липинський</i>. Великодня листівка. <i>В. Лопата</i>. Ілюстрації до «Слово про Ігорів похід». Поштова продукція, плакат. Порівняння ілюстрацій українських художників до літературного твору («Пепі-довгапанчоха» А. Ліндгрена) ХТД: Намалюй ілюстрацію до літературного твору: А. Ліндгрена «Пепі-довгапанчоха» (або ін.: І. Франко «Фарбований лис», А. де С. Екзюпері «Маленький принц») П: ілюстрація, гравюра, світлотінь, штрих</p>
3-4. ПАЛІТРА ТЕМБРІВ І СИМФОНІЯ КОЛЬОРІВ		
11	<p>Тембри інструментів</p> <p>Групи інструментів: струнні, духові, ударні, клавішні СММ: <i>М. Скорик</i>. Мелодія (у виконанні на різних інструментах). <i>К. Дебюссі</i>. Затонулий собор (для фортепіано і в оркестровці <i>Л. Стоковського</i> з</p>	<p>Живопис: кольорова гармонія</p> <p>Мова і види живопису (станковий, монументальний, декоративний). Колір СВМ: <i>П. Річчі</i>. Музичне тріо, фрагмент розпису стелі Паризької опери, декорація до балету «Лускунчик».</p>

	<p>візуальним супроводом) ХТД: Д. Суботенко. Мистецтво. Гра-імпровізація «Інструментальні ескізи» («Гроза». «Діалог». «Похід») Віртуальна екскурсія: родина фортепіано. П: тембр, філармонія</p>	<p>ХТД: Виконай композицію «Старовинний замок». <i>Варіант 1</i> — у сутінках надвечір'я (<i>ахроматичні кольори</i>). <i>Варіант 2</i> — у сонячний день (<i>хроматичні кольори</i>) Образотворча грамота. Кольорове коло. Ахроматичні та хроматичні, основні й похідні кольори П: живопис, гама, тон</p>
12	<p>Путівник по симфонічному оркестру</p> <p>Симфонічний оркестр. Групи інструментів симфонічного оркестру СММ: Б. Бріттен. «Путівник по оркестру для молоді» СВМ: П. Пікассо Варіації на тему «Голуб миру» ХТД: Виконання ритмічної паффритури (робота в групах) Портрет митця: Б. Бріттен. Музична грамота. Форма. Варіації П: партитура, пюпітр, туті, варіації</p>	<p>Колорит у живописі</p> <p>Колорит: теплий і холодний, наближений (нюансний) і контрастний. Створення відтінків кольору СВМ: Й. Бокшай. Осінній парк. М. Глуценко Зимовий вечір. В. Драчинський. Симфонія кольорів ХТД: <i>Варіант 1.</i> Намалюй рибку - Морську Царівну в контрастному або нюансному колориті (<i>гуаш</i>). <i>Варіант 2.</i> Склади на столі натюрморт з двох-трьох фруктів або овочів. Намалюй натюрморт з натури (<i>акварель</i>) Образотворча грамота. Колорит П: контраст, нюанс</p>
5-6. СЕКРЕТИ ФАКТУРИ		
13	<p>Срібні тембри духового оркестру</p> <p>Інструменти духового оркестру. Марш. Різновиди духових оркестрів СВМ: фото духових оркестрів СММ: Український військовий марш «Козацька слава». Старовинний марш. Дж. Верді Триумфальний марш з опери «Аїда». Жіночий духовий оркестр з м. Кіото ХТД: В. Льїн. Пісенька про веселий час. Виконання партитури маршу. Гра «Диригент оркестру» Віртуальна екскурсія: сайт Національного духового оркестру України. П: марш, туш, фактура</p>	<p>Скульптура – мистецтво пластичних форм</p> <p>Мова скульптури. Види: станкова і монументальна, кругла і рельєф. Матеріали. (камінь, дерево, метал тощо) СВМ: О. Пінчук Птах. І. Кавалеридзе. Пам'ятник Ярославу Мудрому в Києві. Бюст Антіноя-Діоніса. Триумфальна арка. Статуетка, рельєф, скульптури з дерева, бронзи, мармуру Віртуальна екскурсія: І. Г. Пінзель на сайті музею сакрального мистецтва у Львові ХТД: <i>Варіант 1.</i> (Робота в парах). Виліпіть фігурки шахів «Король і королева на новорічному карнавалі» (<i>пластлін</i>), створіть виразну фактуру (<i>декор із бісеру або намистинок</i>). <i>Варіант 2.</i> Створи рельєф «Містечко майстрів» (<i>пластлін</i>) П: барельєф, горельєф, тріумфальний</p>
14	<p>Естрадний оркестр</p> <p>Особливості естрадного оркестру (саксофон, ударна установка, електрогітара тощо) Флешмоб: музичний, хореографічний тощо. СВМ: фото естрадних і естрадно-симфонічних оркестрів СММ: композиції «Весела сім'я». «Діти</p>	<p>Архітектура — музика, що застигла в камені</p> <p>Мова архітектури. Види архітектури: житлова, громадська, промислова, ландшафтна СВМ: Ф. Хундертвассер. Житловий будинок. А. Гауді. Парк Гуель. Школа у Сингапурі. Музей Чаю у Китаї. Церква Пресвятої Трійці у Жовкві, Троїцький собор у Чернігові,</p>

	рушають на екскурсію» (естрадний оркестр Чеського радіо і телебачення). <i>Л. Бонфа</i> . Ранок карнавалу, <i>К. Джонс</i> . Боса-нова (дитячий оркестр «Юність») П: біг-бенд, саксофон, синтезатор, фестиваль, флешмоб, плагіат	Патріарший собор у Києві. Гарвардський університет. Портрет митця: З. Хадід ХТД: (Робота у групах). Створіть проєкт (ескіз) «Екомісто — острів в океані» П: архітектура, фасад, ландшафт, екологія
7. МИСТЕЦЬКИЙ ДИВОСВІТ		
15	Музичні інтонації Сходу СВМ: фото гамелану, китайських та індійських музичних інструментів. Гра імператора на цині СММ: <i>К. Дебюссі</i> . Пагоди (з циклу «Естампи»). Індонезійський оркестр гамелан. Індійська музика (ситар, бансурі, табла). «Щедрик» в різні інтерпретації (японською мовою, в аніме), у виконанні капелю «Дударик» із симфонічним оркестром ХТД: Китайська пісня «Дощові краплі» Портрет митця: <i>О. Линів</i> П: гамелан, ситар, цинь	Архітектура та образотворче мистецтво Сходу Пагода. Різновиди рельєфу (заглиблений, барельєф, горельєф) СВМ: Храм на скелі (Китай). Храм Мінакші в Мадурі. Тадж-Махал (Індія) Портрет митця: <i>К. Хокусай</i> ХТД: <i>Варіант 1.</i> Намалюй зимовий пейзаж «Пагода в горах» у вертикальному видовженому форматі (<i>акварель</i>). <i>Варіант 2.</i> Створи ескіз монети з твариною, яка є символом року за східним календарем (<i>техніка на вибір</i>). Ознайомся з українськими монетами «Тигр», «Коза», «Мавпа». П: барельєф, горельєф
16	ПЕРЕВІР СВОЇ ДОСЯГНЕННЯ	
Розділ 3. СЦЕНІЧНІ МИСТЕЦТВА		
1–2. КОЛИ ВСІ МИСТЕЦТВА РАЗОМ		
17	Музика і література: діалог мистецтв Вокальна музика. Інтонація — основа музичної мови. Програмність у музиці. СММ: <i>Й. Штраус-син</i> . Казки Віденського лісу; <i>В. Кікта</i> . Концертна симфонія для арфи з оркестром «Фрески Софії Київської» (ч. I. Орнамент, ч. 8 Скоморохи) Портрет митця: <i>Й. Штраус-син</i> ХТД: <i>О. Антоняк</i> . Ода пісні СВМ: Пам'ятник <i>Й. Штраусу</i> у Відні. Софійський собор у Києві (фреска «Скоморохи») Музична грамота. Динаміка П: сюїта, ода, фреска	Література і візуальні образи Книжкова графіка: Шрифт. Ілюстрації. Книжкова мініатюра. Ієрогліфи СВМ: Обкладинки до книжок <i>В. Ерко</i> , <i>Дж. Кей</i> , <i>К. Штанько</i> . Шрифти, літературні образи, книжкові мініатюри Віртуальна екскурсія: Музей книги та друкарства України ХТД: <i>Варіант 1.</i> Намалюй буквицю з інструментів художника або природних форм. <i>Варіант 2.</i> Намалюй ініціал свого імені з рослинними або геометричними мотивами П: заставка, ініціал, мініатюра
18	Цирк — мистецтво, сповнене радістю Мова циркового мистецтва. Трюк. Складові циркової вистави: клоунада, акробатика, жонглювання, еквілібристика, дресирування тощо. Музика в цирку СММ: <i>Ю. Фучик</i> . Марш «Вхід гладіаторів»; <i>Г. Петер</i> . «Спомини про цирк Ренца» (ксилофон з оркестром); <i>М.-А. Амлен</i> . Цирковий галоп для механічного піаніно (квінтет	Цирк в архітектурі та живописі Архітектура циркових споруд (купол, арена, амфітеатр) СВМ: фото споруд цирку, зокрема шапіто, залу (схема). <i>Ю. Мацік</i> . Напарник. Весела музика. <i>П. Пікассо</i> . Акробат і молодий Арлекін. Дівчинка на кулі. Акробати Віртуальна екскурсія: Колізей Портрет митця: <i>П. Пікассо</i>

	<p>для 10 рук) ХТД: Австрійська пісня «Цирк приїхав». Виконання на металофонах (або паперових стаканчиках) ритму циркового маршу. Гра «Музична естафета» (імпровізація слів пісні репом в групах по фразах). Пісня про цирк англійською мовою СВМ: Ж. Сьора. Цирк; Ю. Горбачов. Клоун на коні. Фото: циркові номери Віртуальна екскурсія: цирк Дю Солей Музична грамота. Розмір, схеми диригування, пунктирний ритм П: цирк, трюк, еквілібристика</p>	<p>СММ: Г. Сомерс. «Пікассо-сюїта», ч. 3 «Цирк» ХТД: <i>Варіант 1.</i> Створи фоторамку — кумедного клоуна-акробата (<i>nanip</i>). <i>Варіант 2.</i> Намалюй фоторамку веселого клоуна-музиканта Мистецький проєкт «Цирк» (групова робота). <i>Орієнтовні теми:</i> «Цирк Шапіто», «Цирк на воді», «Цирк на льоду», Архітектура цирку», «Циркові професії». П: Амфітеатр, арена, купол, шапіто</p>
3–4. ЦАРСТВО МЕЛЬПОМЕНИ		
19	<p>Театр відчиняє двері</p> <p>Театр і його види: драматичний, ляльковий, музичний. Становлення театру. Комедія дель-арте. Пантоміма (міміка, жестикуляція) СВМ: фото: види театрів, схема глядацької зали (партер, амфітеатр, бельєтаж, ложі й балкон). <i>П. Сезан.</i> П'єро і Арлекін. Статуетка Колумбіна. Скульптура «Мельпомена» СММ: <i>Р. Шуман.</i> «Карнавал»: «П'єро», «Арлекін», «Панталон і Колумбіна» Портрет митця: Р. Шуман ХТД: Гра-пантоміма «Відгадай персонажів». Гра «Озвучте картину»: імпровізуйте (<i>в парі</i>) пантоміму «П'єро і Арлекін» Театральна грамота. Мова театру — акторська міміка, жести П: Театр, пантоміма, атрибут, сторітелінг</p>	<p>Театральна афіша повідомляє</p> <p>Афіша - різновид друкованої графіки (плакату). Композиція, шрифти, кольорова гама афіші. Грим: живописний і об'ємний СВМ: зразки театральних афіш, зокрема до спектаклів про барона Мюнхгаузена. Фото аквагриму ХТД: <i>Варіант 1.</i> (Робота в парах). Перетворення смайликів на театральних персонажів — веселого Арлекіна і сумного П'єро (<i>фломастери</i>). <i>Варіант 2.</i> Створення афіші до вистави театру юного глядача «Пригоди барона Мюнхгаузена» Театральна грамота. Мова театру — грим П: афіша, грим</p>
20	<p>Ляльковий театр</p> <p>Театр ляльок: особливості мови, лялькові персонажі образи. Український вертеп. СВМ: фото Київського театру ляльок (екстер'єр, інтер'єр), вертепної скрині, ляльок (Пульчинелло, Полішинель, Панч і Джуді). <i>В. Аба-Новак.</i> Лялькова вистава (сторітелінг за картиною) СММ: <i>Е.Вілла-Лобос.</i> Полішинель ХТД: <i>О. Янушкевич.</i> Дитинства світ П: вертеп, інтермедія, театр ляльок</p>	<p>Мистецтво створення ляльки</p> <p>Види театральних ляльок: горішні (пальчикові, рукавичні та тростинні), низові (планшетні, маріонетки), серединні (ляльки-велетні). СВМ: фото театральних ляльок. <i>Б. Берлі.</i> Театр. <i>А.Моїсеєнко.</i> Ляльковод. <i>В.Гвоздьов.</i> Майстер казкар Віртуальна екскурсія: Харківський театр ляльок (музей). www.puppet.kharkov.ua ХТД: <i>Варіант 1.</i> Розробка ескізів театральних ляльок Арлекін і П'єро. <i>Варіант 2.</i> (Групова робота) виготовлення театральних ляльок із побутових матеріалів Гра: «Оживить ляльок» (рухи, діалог). П: маріонетка, реквізит</p>

5–6. У МУЗИЧНОМУ ТЕАТРИ

<p>21</p>	<p>На оперній сцені</p> <p>Складові оперної вистави (увертюра, арії речитативи, дуети, хорові сцени, танці) СММ: <i>С. Гулак-Артемівський</i>. Опера «Запорожець за Дунаєм»: романс Оксани «Місяцю ясний», пісня Карася «Тепер я турок не козак», фінальний хор Портрет митця. <i>С. Гулак-Артемівський</i> ХТД: Імпровізація жартівливого фрагменту пісні Карася з опери «Запорожець за Дунаєм» (речитатив або реп) П: Лібрето, увертюра, арія, речитатив</p>	<p>Споруди й інтер'єри театрів</p> <p>Будова театральної зали (авансцена, партер, амфітеатр, ложі-бенуар, бельєтаж) СВМ: фото відомих оперних театрів світу (екстер'єри, інтер'єри): Гранд-Опера у Парижі, Сіднейський оперний театр, Віденська опера. <i>Дж. Хейлар</i>. У театрі. <i>Х. Пує</i>. В опері Віртуальна екскурсія: Віденська опера Театральна грамота. Будова глядацької зали (авансцена, партер, ложа-бенуар, бельєтаж, балкон) ХТД: Малювання театрального біноклю або виготовлення його з побутових матеріалів як бутафорію для шкільного театру П: екстер'єр, інтер'єр, антракт, фое Мистецький проєкт. <i>Орієнтовні теми:</i> «Театр народної пісні», «Мандрівний театр-корабель», «Театр моди», «Театр казок», «Архітектура театру»</p>
<p>22</p>	<p>Там, де панує рух. Балет</p> <p>Мова хореографії: взаємодія музики, танцю, пантоміми. Пластична інтонація. Скадові балету (варіація, па-де-де, кордебалет) СММ: <i>В.-А. Моцарт</i>. Менует з «Маленької нічної серенади». <i>Й. Баєр</i>. Балет «Фея ляльок» (фрагменти) СВМ: <i>О. Ренуар</i>. Селянський танець. Міський танець. <i>Е. Дега</i>. Маленькі танцівниці, скульптура «Маленька танцівниця». Скульптура «Терпсихора» <i>Ж. С. ле Чирк</i>. Менует. Статуетка «Менует» ХТД: <i>А. Житкевич</i>. Під звуки вальсу Хореографічна грамота. Балет П: менует, балет, хореографія</p>	<p>Майстерність сценографії</p> <p>Сценографія — театрально-декораційне мистецтво. Декорація. Театральний костюм. СВМ: <i>В. Меллер</i>. Декорація до вистави театру «Березіль», ескізи костюмів для музичного театру: <i>А. Петрицький</i> Скоморох. <i>О. Екстер</i>. Іспанський танок. <i>К. Лакруа</i>. Ескізи театральних костюмів Віртуальна екскурсія: мультимедійні декорації в театральному мистецтві («Лебедине озеро 3D») ХТД: Створи ескіз сучасної театральної завіси (колаж) П: сценографія, декорація, доповнена реальність</p>
<p>7. МИСТЕЦЬКИЙ ДИВОСВІТ</p>		
<p>23</p>	<p>Східний театр</p> <p>Китайський та індійський театр (костюми, маски). Герої Пекінської опери СММ: Пекінська опера (фрагменти) СВМ: Фото: Великий Національний театр у Пекині (екстер'єр, інтер'єр). Актори китайського та індійського театрів. Східний театр тіней (ажурні ляльки) ХТД: <i>І. Кириліна</i>. Зелене слоненя (Бем-ба ла бем-ба). Виконання з інсценізацією. Гра-пантоміма «Амплуа» П: амплуа</p>	<p>Цирк Сходу</p> <p>Шанхайський цирк (шоу, акробатичний балет, трюки). Символіка кольору в гримі СВМ: Фото номерів з вистав китайського цирку. Циркові афіші ХТД: <i>Варіант 1.</i> Намалюй стилізованого слоника для екологічної реклами. <i>Варіант 2.</i> Створи ширму для східного театру (цирку) П: акробатика, фен-шуй</p>

24	8. ПЕРЕВІР СВОЇ ДОСЯГНЕННЯ	
Розділ 4. ВІЗУАЛЬНІ МИСТЕЦТВА		
1–2. НАЙМОЛОДША МУЗА		
25	<p>Кінематограф. Музика в кіно</p> <p>Мова кіномистецтва (кадр, монтаж) СВМ: Х/ф «Фокстер і Макс». Постери до кінофільмів ХТД: Саундтрек «<i>Супермес</i>» з х/ф «Фокстер і Макс». «Do-Re-Mi» з мюзиклу «Звуки музики» СММ: Дж. Вільямс. Саундтреки з х/ф «Зоряні війни», «Імперський марш», «Гаррі Поттер», «Супермен». Р. Роджерс. «Do-Re-Mi» з мюзиклу «Звуки музики» Портрет митця: Дж. Вільямс П: кіномистецтво, мюзикл, саундтрек</p>	<p>Художник у кіно</p> <p>Види кіно: художнє (ігрове), документальне, мультиплікаційне, науково-популярне. СВМ: Х/ф «Паддінгтон» (фрагменти) ХТД: <i>Варіант 1.</i> Виліпи кіногероя Паддінгтона у вигляді сувеніра. <i>Варіант 2.</i> Намалюй комікс про Паддінгтона за сюжетом фільму, запиши у хмарках найвдаліші фрази головних героїв П: екранізація, комікс</p>
26	<p>Образи анімації</p> <p>СВМ: Кадри з мультфільмів: «Ходить гарбуз по городу»; «Котигорошко», «Микита Кожум'яка», «Клара та чарівний дракон», українського серіалу про козаків, зокрема «Як козаки Мону Лізу шукали» ХТД: О. Осадчий. Пісня про мультики П: мультиплікація, квест, фентезі</p>	<p>Як створюється мультик</p> <p>Види анімації: графічна, об'ємна (лялькова, пластилінова, сипуча), комп'ютерна СВМ: Кадри з мультфільмів ХТД: <i>Варіант 1.</i> Придумай і намалюй власний образ робота Мед-Арта. <i>Варіант 2.</i> (групова робота) Організуйте і проведіть пітчінг м/ф «Планета роботів», обговоріть героїв і бюджет фільму. Підготуйте візуальну (колаж) або комп'ютерну презентацію. Аргументуйте ідею, прорекламуйте проєкт П: продюсер, режисер, інвестор, пітчінг</p>
3–4. ЧАС НОВІТНІЙ СТВОРЮЄ КРАСУ		
27	<p>Телебачення: погляд у світ</p> <p>Різновиди мистецтва телебачення: репортаж, інтерв'ю, відео-сюжет; телефільм і телесеріал; ток-шоу, телегра СВМ: фото заставок до телепередач, гурту «Kalush Orchestra» на Євробаченні СММ: Т. Боровок. Байрактар ХТД: Т. Музичук, І. Діденчук, В. Дужик. Стефанія П: телебачення, відеокліп, подкаст</p>	<p>Дизайн і його види</p> <p>Промисловий, графічний, ландшафтний, комп'ютерний дизайн СВМ: зразки видів дизайну, піктограм, дизайн телестудії Жовто-синя символіка на підтримку України у дизайні середовища Європи, на монетах США ХТД: <i>Варіант 1.</i> Створи заставку до телепередачі «У світі тварин». <i>Варіант 2.</i> Робота в групах. Створіть карту зоопарку і нанесіть на неї піктограми (<i>фломастери</i>) П: дизайн, піктограма</p>

28	<p>Сплетіння муз в єдиному акорді: кольоромузика</p> <p>СВМ: Ж. Уолл. Чарівна флейта. М. Чюрльоніс. Соната сонця: Алегро. Соната моря. Соната зірок. І. Марчук. Кольорові прелюдії. Б. Індриков. Ноктюрн. В. Кандінський. Контрастні звуки</p> <p>СММ: М. Чюрльоніс. Сонати (фрагменти на вибір)</p> <p>Портрет митця: М. Чюрльоніс</p> <p>ХТД: А. Олейнікова. Фотограф, друзі, я (виконання з пантомімою)</p> <p>П: кольоромузика</p>	<p>Фотомистецтво: мандрівка без кордонів і меж</p> <p>Мова художньої фотографії. Композиція, ракурс і світлотінь у фотомистецтві</p> <p>СВМ: приклади художньої і документальної фотографії, фотопортретів, різних ракурсів фотозображення (Чернівецький університет)</p> <p>Віртуальна екскурсія: фудскейп К. Уорнера</p> <p>ХТД: <i>Варіант 1.</i> Створи світлини рідного краю для виставки «З Україною в серці». <i>Варіант 2.</i> Створи смачний фотопейзаж — фудскейп із корисних для здоров'я продуктів</p> <p>П: фотомистецтво, анфас, ракурс</p>
5–6. АНСАМБЛЬ: В ЄДНОСТІ КРАСА		
29	<p>Музичні та хореографічні ансамблі</p> <p>Види ансамблів: вокальний, інструментальний, вокально-інструментальний (ВІА), пісні і танцю. хореографічний, джаз-бенд, рок-гурти.</p> <p>СММ: О.Шевченко. «Старенький трамвай» («Пікардійська терція»); Д. Монатик. В цей день (дуєт з Н. Матвієнко); А. П'яццола. Лібертанго (у виконанні різних ансамблів). Р. Паулс. Золоте весілля (ансамбль «Дзегузіте»)</p> <p>СВМ: Д. Халс. Музиканти. Фото різних ансамблів, зокрема дитячих</p> <p>ХТД: Р. Паулс. Золоте весілля</p> <p>П: ансамбль, камерна музика, акустика, резонанс</p>	<p>Архітектурний ансамбль</p> <p>Архітектурні ансамблі: монастиря, окремої площі, фортеці, палацу. Монументальний живопис в архітектурному синтезі мистецтв (фреска, мозаїка, вітраж, мурал)</p> <p>СВМ: Дж.А. Каналетто. Площа Святого Марка. Фото ансамблів: монастирський у Бердичеві, Кам'янець-Подільської фортеці. Фреска Кносського палацу. Вітраж Страсбурзького собору. Мозаїка Софіївського собору в Києві. Мурали</p> <p>ХТД: Створи ескіз (імітацію) одного з видів монументального живопису: вітража, мозаїки, муралу</p> <p>П: фреска, вітраж, мозаїка, мурал.</p>
30	<p>Музика свят і розваг</p> <p>«Легка» музика». Шоу. Музика фонтанів</p> <p>СММ: Г. Ф. Гендель. «Королівський феєрверк» (увертюра); сюїта «Музика на воді. О. Реснігі. Фонтани Рима (фрагменти)</p> <p>Портрет митця: Г. Ф. Гендель</p> <p>СВМ: Невідомий автор. Феєрверк на Темзі. Дж. Берніні. Фонтани Треві, Тритон. Фото музичних фонтанів</p> <p>П: шоу</p>	<p>Садово-паркове мистецтво</p> <p>Типи парків: регулярний («французький») і пейзажний («англійський»)</p> <p>СВМ: Фото ансамблів: двірцево-паркового (Версаль) і садово-паркового («Софіївка» в Умані)</p> <p>Віртуальна екскурсія: Фентезі-парк, шоу фонтанів і топіарні рослини в Новій Софіївці</p> <p>ХТД: <i>Варіант 1.</i> Зліпи фонтан «Дельфін» для парку (пластлін). <i>Варіант 2.</i> Створи макет фонтану «Дельфін» з кольорового паперу</p> <p>П: композиція, топіарі</p>
7. МИСТЕЦЬКИЙ ДИВОСВІТ		
31	<p>Карнавал крокує континентами</p> <p>СВМ: Дж. А. Каналетто. Повернення Бучинторо до молу в День Вознесіння. Фото Венеціанського і Бразильського карнавалів</p>	<p>Карнавальні костюми, маски</p> <p>Маска весела й сумна — символи театру, карнавалу. Методи гримування: живописний і об'ємний</p>

	<p>СММ: <i>Н. Паганіні. «Венеціанський карнавал»</i> для скрипки. <i>Ж.-Б.Арбан. Варіації «Карнавал у Венеції»</i> для труби. <i>С. Абреу. Бразильський карнавал</i> (ксилофон з оркестром)</p> <p>ХТД: Спів експромтом приспіву пісні «Бразильський карнавал» разом з учасниками ансамблю студії «Дельфін»</p> <p>П: карнавал, експромт, самба</p>	<p>СВМ: Фото костюмів і масок Венеціанського карнавалу. Аналіз ведути Дж. А. Каналетто</p> <p>ХТД: Завдання-загадка. Створи маску для карнавалу: «Чарівна незнайомка (для дівчат), «Відважний лицар» (для хлопчиків). Однокласники й однокласниці мають відгадати цей образ</p> <p>П: ведута, грим, маска</p>
32	8. ПЕРЕВІР СВОЇ ДОСЯГНЕННЯ	

Умовні скорочення: **СММ** — сприймання музичного мистецтва; **СВМ** — сприймання візуальних мистецтв; **ХТД** — художньо-творча діяльність; **П** — основні поняття; х/ф — художній фільм; м/ф — мультиплікаційний фільм.